

SUOMEN KLIINISEN FYSIOLOGIAN YHDISTYS r.y.

JÄSENKIRJE: Maaliskuu 2023

Sisälllys:

- Puheenjohtajan palsta
- KLF-tutkimusnimikkeistö ja KLF-työryhmä '23
- Vuosikokous 4.5.2023, Tampere
- Muita tulevia koulutustapahtumia
- Toimita tiedot vuosikertomukseen 2022
- Lukuvinkkejä

Hallituksen kokouksen esityslistalle toimitettavat asiat ja matka-apurahahakemukset pyydetään lähettämään yhdistyksen sihteerille sähköpostitse osoitteeseen: tuomo.tompuri@kuh.fi. Apurahahakemukset käsitellään hallituksen kokouksissa (joita on n. kerran kuukaudessa heinäkuuta lukuunottamatta). Matka-apurahan saaja lupautuu kirjoittamaan SKLFY:n jäsenkirjeeseen matkakertomuksen. Yhdistyksen postin voi lähettää sihteerille osoitteeseen: Tuomo Tompuri, Kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen yksikkö, Kuopion yliopistollinen sairaala PL 100, 70029 KYS.

Yhteydenpito jäsenistöön tapahtuu sähköpostitse. Päivitä tiedot tarvittaessa sihteerille. Uusia jäseniä varten löytyy yhdistyksen www-sivuilta jäsenhakemuslomake. Jäsenhakemukset käsitellään yhdistyksen kokouksissa.

Yhdistyksen www-sivujen osoite on: www.klf.yhdistysavain.fi.

Käyttäjätunnus on: fysiologia@klf.fi ja salasana: klininen.

PUHEENJOHTAJAN PALSTA

Keskussairaalan lääkärin kevättervehdys

Satakunnan keskussairaalan sairaalafysiologian yksikköön on pitkästä ajasta saatu erikoistuva lääkäri, mikä on itselleni ammatillisesti ollut alkuvuoden kohokohtia. Yliopistosairaaloissa alamme erikoistuvien lääkäreiden vapaat koulutuspaikat alkavat olla kortilla. Niukkuus on osaltaan seurausta siitä, että erikoisalamme on harvoja lääketieteen erikoisaloja, jossa koko erikoistumiskoulutus voidaan suorittaa yliopistosairaalassa. Alallamme on keskusteltu säännöllisin väliajoin koulutuksen runkovaiheen suorittamisesta osittain keskussairaalassa. Valtakunnallisesti yhtenäistä ratkaisua tähän ei ole saavutettu. Asiaa olisi kuitenkin mielestäni tärkeää pitää vireillä ja mielet avoimina erilaisille erikoistumisympäristöille.

Yhdistystoiminnassa olemme hallituksena olleet aktiivisesti mukana kuntaliiton laboratoriotutkimusten nimikkeistöryhmän kokouksissa. Yhteistyössä mukana on ollut myös erikoisalamme alaosasto. Kiitos aktiivisille vaikuttajille. Hienoa, että saamme olla vaikuttamassa. Jäsenkirjeessä yhdistyksemme varapuheenjohtaja Maria Juusela on tiivistänyt asian taustaa ja kokousten antia. Kevät on myös aikaa, jolloin valmistellaan yhdistyksen vuosikokousta, mikä pidetään tänä vuonna Tampereella. Varsinaisen vuosikokouksen lisäksi järjestetään perinteisesti tieteellisiä esityksiä ja ylilääkärikokous. Mukaan on tänä vuonna kutsuttu myös KOVA-lääkärimme, jotka koulutuspaikoissa koordinoivat erikoislääkärikoulutusta professorin ja ylilääkärin apuna. Toivomme aktiivista osallistumista vuosikokoukseen eli nähdään Tampereella.

Varsinais-Suomessa tuntuu, että elämme jo kolmatta talvea tänä talvena. Lunta on tullut ja lunta on mennyt sääolojen vaihtuessa pikkupakkasen ja vesisateen välillä. Kevät on tuonut kuitenkin entiseen tapansa lisää valoa päiviimme. Toivotan siis valoisaa ja energistä maaliskuuta kaikille.

Petri Kallio

Yhdistyksen puheenjohtaja

KLF-tutkimusnimikkeistö ja KLF-työryhmä '23

KLF'23 työryhmä: Maria Juusela (pj), Sillanmäki Saara (siht), Vesa Järvinen, Pekka Malmberg, Sorjo Mätzke, Tuomo Tompuri, Satu Korpimäki, Sanni Alanko, Hanna Lantto, Timo Mustonen, Hanna Jantunen, Jussi Pärkkä, Johanna Rätty, Petri Kallio, Maria Saarenhovi, Heli Rätty; radiologian nimikeryhmästä Arja Uusitalo, Timo Karsikas; Kauko Hartikainen (Kuntaliitto). Tiedoksi: SKFLY jäsenet ja KFI-alaosaston jäsenet.

”Laboratoriotutkimusnimikkeistö on tarkoitettu potilaan hoidosta vastaavan lääkärin ja tutkimuksen suorittavan yksikön käyttämäksi yhteiseksi koodistoksi. Nimikkeistön avulla pyritään siihen, että laboratoriotieto on yksiselitteistä sekä pyytäjän, suorittajan että tiedon tulkin kannalta. Nimikkeistö kattaa kliinisen kemian, kliinisen fysiologian, kliinisen mikrobiologian, kliinisen neurofysiologian, genetiikan ja patologian laboratoriotutkimukset.

Nimikkeistön avulla pyritään valtakunnalliseen yhdenmukaisuuteen, ja se on tarkoitettu käytettäväksi terveydenhuollon laboratorioissa ja tietojärjestelmissä. Valtakunnallisesti yhtenäinen tutkimusnimikkeistö muodostaa perustan sähköiselle tiedonsiirrolle ja potilastietojen hyödyntämiselle yli organisaatorajojen. Sen kattava käyttö on kynnysehto siirtymiselle kansalliseen toimintaan laboratoriotiedon välittämisessä ja arkistoinnissa.”

<https://www.kuntaliitto.fi/sosiaali-ja-terveysasiat/laboratoriotutkimusnimikkeisto>

<https://www.kuntaliitto.fi/sites/default/files/media/file/Laboratoriotutkimusnimikkeist%C3%B6-2023.pdf>

Kuntaliiton Laboratoriotutkimusten nimiketyöryhmä kuuluu 13 henkilöä. Suomen kliinisen fysiologian yhdistyksen nimeämä KLF-edustajana on nimiketyöryhmässä KFI-erikoislääkäri Maria Juusela. Vuosien saatossa nimikkeistöön on perustettu KLF-koodeja yli 200 kappaletta (ks. pdf-linkki: erikoisala F). Listan vilkaisun jälkeen näkee, että päällekkäisyyksiä on. Keväällä 2022 päätettiin harmonisoida KLF-tutkimusnimikkeistön koodeja, jotta niiden käyttö tulevilla hyvinvointialueilla olisi sujuvaa ja oikeaa. KFI-tutkimuksista esim. Luun mineraalimittaukset kuuluvat radiologian nimike-koodistoon, samoin PET / TT/ MRI –tutkimukset. Yli erikoisalojen tutkimuskoodien harmonisointi edellyttää erikoisalakohortaisten nimikkeistön päivittämistä ensin. Vieritutkimuksiin (Vt-) liittyy lisääntyvää painetta, kun menetelmät kehittyvät ja hoitoketjut nopeutuvat.

Taustaa Tutkimusnimikkeistöön ja uusien koodien käyttöönottoon Suomessa liittyy periaatteita. Laboratoriotutkimusluokitusta on ylläpitänyt Kuntaliitto THL:n kanssa tehdyllä sopimuksella. Vastuu ja valvonta koodien käytöstä on THL:lla. Kuntaliiton Laboratorionimiketyöryhmä on kokoontunut kolmesti vuodessa. Se käsittelee ehdotuksia kaikille laboratorioalojen tehdyistä uusista nimikkeistä. Viime vuonna hyväksyttiin KLF-alalle kaksi uutta nimekettä: 6603 Pt-ESOManI Pt-Ruokatorven tarkkuusmanometria, impedanssimittaus ja 6604 Pt-IPG-Pa Pt-Unenaikainen impedanssipneumografia, pitkäaikaisrekisteröinti.

Nykyisessä KLF-nimikkeistössä ilmenee runsasta vaihtelua. Koodistosta löytyy runsaasti eri koodeja periaatteessa samalle tutkimukselle, missä eri koodit heijastavat tiettyä paikallista tapa tehdä tutkimus. Nyt kerätyn tiedon perusteella KFI/ KLF-yksiköissä on käytössä myös tavanomaisen hyväksytyin nelinumeroisen kuntakoodin lisäksi yksikkökohtaisia viisinumeroisia koodeja. Yhtenä syynä runsaaseen koodien määrään on varmasti ollut paikallinen tarve käyttää koodeja osana laskutusta, ts. erittelemään eri hintaisia ja eri selitteisiä tutkimuksia.

Uusien hyvinvointialueiden aloittaessa toimintansa vuoden 2023 alusta, on ollut selvä, että koodistoon tarvitaan päivitys. Koodien käytön suhteen KLF-tutkimusten suhteen on tarvetta harmonisoinnille. **Tavoitteena** oli tutkimusten yhtenevä sisältö ja tällä tavoin yhteismitallisuus tehtyjen tutkimusten ja niihin käytettyjen resurssien suhteen.

Todettu päivitys on prosessina työläs. Vuosi sitten suurimmista yliopistosairaaloista selvitettiin koodien käyttöä ja järjestettiin kaksi etäkokousta sekä yksi ylläkärikokous vuosikokouspäivien yhteydessä Helsingissä. Vuoden 2022 alkuselvittelyjen jälkeen SKFLY:n syyskoulutuspäivien yhteydessä järjestettiin nimikkeistö-info ja nimikkeistö-asia oli esillä myös Lääkäriliiton KFI-alaosaston kokouksessa. Sovittiin, että vuoden 2023 alussa SKFLY:n nimikkeistötyöryhmän puheenjohtaja Maria Juusela kutsuu koolle vuoden 2022 KLF-nimikkeistötyöryhmän ja KFI-alaosaston hallituksen. Tavoitteena on, että yhdessä tämä KLF-työryhmä '23 laatii selvityksen ja esityksen Kuntaliiton Laboratorionimike työryhmälle KLF-nimikkeistä huhtikuun alkuun mennessä. Työryhmä '23 on nyt etäkokoonnut kaksi kertaa.

Yhteenveto on tehty ja sen pääpiirteet on käsitelty ohessa. Esitys lähetetään KLF-yksikköihin nähtäväksi ja kommentoitavaksi (ad 30.3.23). Yhteydenotot: maria.juusela@pikkujatti.fi

Yleisperiaatteena Kuntaliiton nimikekoodistossa on, että olemassa olevia kuntakoodeja ei poisteta. Työryhmä '23 tavoitteena on siis ensisijaisesti lausua esitys jo käytössä olevista koodeista, niiden muodostumisperiaatteista ja käytössä olevista selitteistä.

Työryhmän '23 päätti selvittää yleisimmät kliinisessä käytössä olevat KLF-tutkimukset Suomessa, ja priorisoida niiden osalta nimikkeiden harmonisointi. Tämän jälkeen sopivaksi todettua tapaa voidaan laajentaa ja soveltaa myös harvinaisempiin KLF-tutkimuksiin. Työryhmä päätyi esityksessään ns. "hampurilaisateria-malliin", joka on ollut jo aiemmin käytössä esim. Iho – ja Allergiasairaalan KLF-yksikössä. Erityistä huomioita Työryhmä '23 kiinnitti siihen, että laajoissa tutkimuksissa ei siirryttäisi liian yksityiskohtaiseen lisätutkimuskoodien käyttöön. Käytännössä KLF-peruskoodin lisäksi 1-2 lisäkoodia toimisi rekisteröinnissä, ja tätä useamman lisäkoodin käyttö sen sijaan ohjaa selitteen täydentämistä peruskoodille.

Ns. "hampurilaisateria-mallin" mukaisesti sovittiin yleisimmin käytetyistä KLF-peruskoodeista, missä lisäkoodeilla voidaan täydentää tarvittavat lisätutkimukset. Tästä esimerkkinä kliininen rasiuskoe (2068), johon tarvittaessa lisätään keuhkofunktio-sarjamittaukset (2859). Jokaisen koodin eli tutkimuksen osalta tulisi tutkimuksella olla selkeä selite, jonka perusteella tarkasti tiedetään, mitkä koodin selitteen mukaiset tutkimukset kuuluvat tutkimukseen. Palvelua ostettaessa tilaaja tietää, mitä koodin mukainen tutkimus sisältää. Palvelun tuottaja tekee yhteisesti sovitun koodin mukaisesti mittaukset, ja tarvittaessa olemassa olevin lisäkoodein tehdään paikalliset "mausteet" lisätutkimuksina.

Koodien käyttöä tarkennettaessa keskustelua käytiin myös tutkimuksista, jotka toimitetaan tilaajille ilman KFI-lääkärin lausuntoa. Työryhmän'23 tulkinta on, että tässä tilanteessa vastuu tutkimustulosten tulkinnasta, ml. arvio tehdyn tutkimuksen teknisestä suorittamisesta on lausuvalla lääkäriellä erikoisalasta riippumatta.

Keskusteltu käytiin myös siitä, mitkä alat voivat saada tutkimuksen itselleen tulkittavaksi ilman, että sitä lausuu KFI-lääkäri. Yleisimpiä tällaisia tutkimuksia ovat spirometria (6006 ja 6007; keuhkolääkärit tulkitsevat), EKG ja 24h-Holter rekisteröinnit (1270 ja 1279; kardiologit tulkitsevat). Paikallisten työjakojen mukaan on myös muutamia muita tutkimuksia, joita tulkitsevat ei-KFI taustaiset lääkärit. Näistä esimerkkinä ovat mm. diffuusiokapasiteettitutkimus ilman spirometria-tutkimusta (1246) suoraan keuhkolääkäreille tai lasten ulkojuoksukokeet spirometria tai

impulssioskillometria seurannassa suoraan lasten lääkäreille (2070 + 2859). Syynä tähän toimintatapaan ajatellaan olevan se, että tilaajayksikkö pyrkii säästöihin, ja toisaalta myös KFI-yksiköissä vapautuu lääkäriresurssia muuhun erikoisosaamista vaativaan työhön. Ylilääkärijohtoisissa julkisissa yksiköissä voidaan näin paikallisesti sopia toimintatavoista, mutta haasteen tuo yksityiset ammatinharjoittajat ja yksityiset palvelujen tuottajat, joissa tutkimusten laadun tarkastuksesta ja KLF-tutkimuksia tekevien hoitajien koulutustasosta ei ole KFI-erikoisalakohtaista vastuuta ja valvontaa.

Työryhmä' 23 pohti, onko tutkimuskoodien avulla tarvetta erotella KFI-lääkärien ja muiden alan lääkäreiden tekemä tutkimus/lausunto nimikkeistössä. Kauko Hartikainen (Kuntaliitto) kertoi, että radiologialla toimittu niin, että tutkimukselle on kaksi nimikettä. Esim. voisi olla A) koodi 9999: tutkimus, KFI-lääkäriin lausumana B) koodi 8888: tutkimus, lausunto kirjataan potilaskertomukseen. Työryhmässä '23 tuotiin esille myös, että KLF-koodien suhteen tulisi myös tarkentaa, onko tutkimusta suorittava/ vastaava lääkäri muu kuin KFI-lääkäri esim. C) koodi 7777: tutkimus, valvova ja lausuva lääkäri muu kuin KFI-lääkäri. Tässä on lisäarvion paikka, paljonko näitä B) ja C) – ryhmien tutkimuksia tehdään: paikallinen sopiminen - kuka tekee – missä tehdään – laatu ja potilasturvallisuus. Voidaanko yhtä ja samaa koodia käyttää jossain tapauksissa kaikissa tilanteissa?

Kuntaliiton nimiketyöryhmälle eskaloidaan selvitettäväksi ja päätettäväksi tarvittaessa uusista koodeista, jotta KLF-perustutkimusten tällä hetkellä kliinisessä käytössä olevat toimintamallit voidaan jatkossa yksiselitteisesti toteuttaa, niin että tutkimusten laatu, valvonta/ suoritus- ja tulkintavastuut ovat selvä ja palvelevat laadukasta diagnostiikkaa ja hoidon tason seurantaa valtakunnallisesti hyväksytyjen kriteerien mukaisesti. (Taulukko 1. Koodit 2 ja 3)

Yhteenveto Esitetyn pohjalta oheisessa Taulukossa 1. on Työryhmä'23 laatima lista yleisimmistä KLF-tutkimuksista, joiden koodit ovat eniten käytössä kliinisessä potilastyössä Suomessa. Harmonisoinnin suhteen tavoitteena on, että tietty tutkimus selitteensä osalta on sama kaikissa KLF-yksiköissä ja lisämittaukset merkitään potilaalle olemassa olevilla lisäkoodeille paikallisten toimintatapojen mukaisesti. Näin viisinumeroisista koodeista voidaan luopua. KFI-yksiköiden tutkimusnimikkeet toimivat kattavammin valtakunnallisessa rekisteröinnissä ja resurssien arvioissa – sekä palvelun tuottajille että tilaajille, rahoittajille ja asiakkaille.

Espoossa 19.3.23

Maria Juusela, SKFLY vpj

Työryhmä '23 pj

Kuntaliiton Laboratorio nimiketyöryhmän jäsen 2020-

HUOM. TAULUKKO 1 ON ERILLISENÄ PDF-LIITETIEDOSTONA.

SKLFY:N VUOSIKOKOUS 4.5.2023 TAMPERE

Koulutuksesta on saatavilla 5 koulutustuntia kliinisen fysiologian ja isotooppilääketieteen erikoislääkärikoulutukseen

Kuvat wikipedia, lisenssi CC BY-SA

Kliinisen fysiologian yhdistyksen kevätkokous 4.5.2023

Tampereella Tays-alueella Finn-Medi 4 talossa PG- eli Paul Grönroos -Sali (1. krs)

9:30-10:30 Ylilääkärikokous ja erillinen koulutuslääkärikokous (KOVA-lääkärit)

10:30-11:00 Ylilääkäreiden ja koulutuslääkäreiden yhteinen koulutuskokous

11:00-11:30 Lounas ylilääkäreille/koulutuslääkäreille (Pikante Olive-ravintola)

11:30 Avajaissanat

11:35-12:00 Varhaislapsuudessa bronkioliitin sairastaneiden keuhkofunktio aikuisiän kynnyksellä, evl Sanna Saarikallio

12:00-12:25 Diluent-vaihe metakoliinialtistuksessa – tarpeellinen osuus protokollaa vai tarpeeton välivaihe?, el Liisa Vuotari

12:25-12:50 Maastohiihtäjien astma, ll Rikhard Mäki-Heikkilä

12:50-13:05 Mainostajan puheenvuoro (Orion)

13:05-13:30 Pieni suolainen ja makea + kahvi

13:30-14:00 Uudet kansainväliset suositukset keuhkofunktiomittauksista ja astman diagnostiikasta, dos yl Pekka Malmberg

14:00-14:30 Kliinisen fysiologian EPA-järjestelmä ja käytännön kokemuksia, prof Tomi Laitinen

14:30-14:35 Jaloittelutauko

14:35-14:45 Muistohetki

14:45-16:00 Kevätkokous

Ratikkamatka Tampereen keskustaan ja siitä kävellen ravintola Periscopeen

17:00 Illallinen ravintola Periscopessa

Tervetuloa Tampereelle kouluttautumaan ja verkostoitumaan!

Ilmoittautuminen:

Ilmoittautuminen yhdistyksen varainhoitajalle osoitteeseen sanni.alanko@pirha.fi **1.4.2023 mennessä**. Lisäksi pyydetään ilmoittamaan osallistumisesi vuosikokousillalliseen sekä mahdolliset erityisruokavaliot. Päivätillaisuus sekä vuosikokousillallinen ovat yhdistyksen jäsenille maksuttomia.

Saapuminen:

Tampereen rautatieasemalta siirtyminen kokouspaikalle on helppoa ratikalla (numero 1, suuntaan TAYS, pois jäänti pysäkillä TAYS). Illallisravintola Periscope sijaitsee Ratinan kauppakeskuksessa, josta on lyhyt kävelymatka Tampereen rautatieasemalle.

Autolla saapuessa tarkka kokouspaikan osoite on Arvo Ylpön katu 4, Tampere. Pysäköinti onnistuu helpon läheisiin pysäköintitaloihin (FinnParkin ja Taysin pysäköintitalot). Finn-Medi 4:n edessä olevat paikat on varattu Fimlabissa asioiville. Illallisravintola Periscope on osoitteessa Vuolteenkatu 1 Ratinan kauppakeskuksessa, jossa on pysäköintihalli.

- 1 kokouspaikka
- 2 Finnpark pysäköintitalo
- 3 Taysin pysäköintitalo
- 4 Ratikkapysäkki TAYS

MUITA TULEVIA KOULUTUSTAPAHTUMIA

28.3.2023 KTS. LIITETIEDOSTO: New AI tools for the efficient management of PFT workflows

4.5.2023 Tampere, SKLFY:n vuosikokous (kutsu edellä).

9.5.2023 Hyvinkään sairaalassa, KLF-yksikössä. VI kansallinen KLF UKG-päivä. Koko päivän koulutus.

Kohderyhmä: UÄ tutkimuksiin perehtyvät ja UÄ tutkimuksia tekevät terveydenhuollon ammattihenkilöt.

Ohjelma: TTE tutkimuksen tekeminen, analysointi ja raportointi.

Potilastutkimuksia ja työasematapauksia.

Ilmoittautuminen ja lisätiedot: Heli Rätty, ylilääkäri (heli.raty@hus.fi)

11-12.5 Kuopio, Erikoistuvien päivät. (yht.henkilö: suvi.hartikainen@pshyvinvointialue.fi)

Syksy 2023, Bad Oeyhausen, CPX-practicum

[Bad Oeyhausen | CPX International Inc.](#)

TOIMITA TIEDOT VUODEN 2022 VUOSIKERTOMUKSEEN

SKLFY:n vuosikertomus käydään läpi vuosikokouksessa Tampereella 4.5.2023. Vuosikertomuksessa mainitaan SKLFY:n jäsenten merkittävät saavutukset vuoden 2022 aikana. Oletko toiminut asiantuntijatehtävissä tai muissa arvostehtävissä? Oletko saanut ammatillisia tai tieteellisiä huomionosoituksia, palkintoja tai tunnustuksia?

Ilmoita tietosi SKLFY:n hallituksen sihteerille [tuomo.tompuri@pshyvinvointialue.fi] viimeistään 1.5.2023.

LUKUVINKKEJÄ

European Heart Journal (2023) **44**, 142–158
<https://doi.org/10.1093/eurheartj/ehac640>